

**№76 орто жалпы билим берүү мектеп-лицейинин педагогдордун жана
ата-энелердин укутары**

Окуучулардын укуктары менен милдеттери

Ар кандай типтеги жана түрдөгү билим берүү уюмдарында окуп жаткандардын укуктары менен милдеттери ушул Мыйзам жана билим берүү уюмдары жөнүндө жоболор менен аныкталат .

Кайсы типтеги жана түрдөгү билим берүү уюмдарында болбосун окуп жаткандар окутуунун кайсы гана этабында болбосун билим берүү уюмун , билим алууну , ошол стандарттардын алкагында жекече билим берүү кызматтарын тандап алууга , өздөрүнүн адамдык аброюнун урматталышына , өз көз караштарын жана ынанымдарын эркин билдирүүгө укуктуу .

Билим берүү программасын толук көлөмдө ишке ашыруу үчүн дистанттык билим берүү технологиясын колдонушкан билим берүү уюмунда окуп жаткандар билим алуунун бардык укуктары менен милдеттерине , ал эми аны бүтүргөндө ошол билим берүү уюмунун билим жонундо документтин алуу укугуна ээ .

Окуп жаткандар мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарынын денгээлинде билим берүү программаларын өздөштүрүүгө , билим берүү уюмунун ички тартип эрежелерин сактоого , улуттук каада - салттарды урматтоого , билим берүү уюмуна келтирилген зыян үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдары менен белгиленген тартипте юридикалык жоопкерчилик тартууга милдетуу .

Жаш адистерди белүштүрүүнүн жана пайдалануунун тартиби Кыргыз Республикасынын Өкмөтү тарабынан аныкталат .

№76 орто жалпы билим берүү мектеп-лицейинин

Педагогдук ишти иштөө укугу

Педагогдук ишти иштөө укугуна зарыл билим алган педагогдук квалификациясы бар адамдар ээ болушат ушул беренедө каралган.

Педагогдук билими жана квалификациясы жок адамдар педагогдук иште иштөө укугуна төмөнкү учурларда ээ болот : - Кайра даярдоодон өткөн ;

Педагогдук иште иштоого соттолгон же медициналык жактан каршы көрсөтмөсү бар адамдарга жол берилбейт , анын тизмеси Кыргыз Республикасынын мыйзамы аркылуу аныкталат . Педагогдук иште иштөө укугунан ажыратуу Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык жүргүзүлөт .

Педагогдун укуктары менен милдеттери

Педагогдор төмөнкүлөргө укуктуу:

Педагогдук ишти уюштуруунун усулдары менен түрлөрүн эркин тандап алууга Педагогдук алдынкы тажрыйбаны ишке жайылтууга ;

Өз аброюн жана кесиптик баркын коргоого :

Кесиптик иши учун тиешелүү шарттарды талап кылууга .

Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктаган тартипте мамлекеттин эсебинен өзүнүн кесиптик денгээлин жана квалификациясын жогорулатууга .

Педагогдор томонкулорго милдетуу :

Педагогдук этиканын ченемдерин сактоого ;

Окуучулардын мамлекеттик билим берүү стандарттарынын талаптарынан төмөн болбогон денгээлде билим берүү программаларын өздөштүрүүшүн камсыз кылууга :

Окуп жаткандардын өз алдынчалуулугун , окууга чыгармачыл мамиле жасоосун өнүктүрүүгө , жүрүм – турумунда жогорку адеп – ахлактык ченемдерди калыптандырууга ;

Өзүнүн кесиптик деңгээлин дайыма еркүндөтүүгө жана квалификациясын кеминде 5 жылда бир жолу жогорулатууга ;

Балдарга каата эмоциялык , психикалык , дене – бой зомбулугун колдонууга жол бербөөгө

Ата – энелердин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) укуктары менен милдеттери

Жаш балдардын ата – энелери (мыйзамдуу өкүлдөрү) төмөндөгүлөргө укуктуу :

Окутуунун формасын , билим берүү уюмдарынын тибин жана турун тандап алууга , ошондой эле балага үй – бүлөдө билим берүүгө (өзгөчөлөнгөн , бетонче жайгдайларда) ;

Баланы окутуунун кайсы бир этабында болбосун , окуусун улантуу учун билим беруу уюмдарына жиберүүгө ;

Мамлекеттик билим берүү стандарттарынын алкагында окуп жаткандардан билим алуу укугун сактоону талап кылууга . Ата – энелер өзгөчө учурларда үй – бүлөдө балага жалпы башталгыч , жалпы негизги жана жалпы орто билим берүүгө укуктуу . Үй – бүлөдө билим алган бала аттестациядан

жакшы өткөндө окутуунун кайсы гана баскычында болбосун ата - энелеринин чечими боюнча билим алуусун билим берүү уюмунда улантууга укутуу . Ата - энелер (мыйзамдуу өкүлдөр) төмөнкулорго милдеттуу :

Негизги билим алууда балдардын жашоосу , окуусу жана алардын шыгын өөрчүтүү учун талаптагыдай шарттарды түзүүгө , алардын ден - боюнун жана психикалык саламаттыгына дайыма кам көрүүгө ;

Баланын ар намысын ызаттоого , эмгекти сүйүүгө , мээримдүүлүк жана боорукерлик сезимдерин ойготууга , үй - бүлөгө , жашы боюнча улууларга , мамлекеттик жана эне тилге , элдик урп - адаттарга , салттарга ызаттоо менен мамиле жасоого тарбиялоого ;

Элдин улуттук , тарыхый , маданий баалуулуктарын урматоого , тарыхый - маданий мурастарга жана айлана - чейрого аяр мамиле жасоого , Ата Мекенди суйууго тарбиялоого Жалпы билим берүү уюму менен үзгүлтүксүз кызматташууну (ата - энелер чогулуштарына катышуу, мугалимдердин баланы окутуу жана тарбиялоо боюнча педагогдордун сунуштамаларын аткаруу) колдоого ;

Ата - энелер (мыйзамдуу окулдор) билим беруу уюмунун аймагынан сырткары , окуудан тышкары убакта болгон балдардын саламаттыгы жана өмүрү үчүн толук жоопкерчилик тартышат . Ата - энелер (мыйзамдуу окулдер) баланын жалпы негизги билим алышы боюнча милдеттерин аткарбагандыгы үчүн Кыргыз Республикасынын мыйзамдарына ылайык администрациялык жоопкерчилик тартышат .

Окуучулардын өзгөчө контингенттик социалдык жактан коргоо.

Мамлекет курагына , жынысына , этностук жана диний таандуулугуна , окуудагы жетишкендиктерине , социалдык - экономикалык статусуна карабастан балдарды жалпы билим беруу процессине тартуу боюнча аларды социалдык жактан коргоо саясатын жүргүзөт жана жетим балдарды , ошондой эле ден соолугунун мүмкүнчүлүктөрү чектелүү балдарды мамлекеттик камсыздоого алат .

Дене - бойлук же акыл - эстик өнүгүүсүндө бузулуулар бар балдар үчүн уюмдарды ачуу жана жоюу билим берүү чөйрөсүндөгү ыйгарым укутуу орган тарабынан же ыйгарым укуктуу мамлекеттик орган менен Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктаган тартипте макулдашуу боюнча жергиликтүү өз алдынча башкаруу органдары тарабынан жүзөгө ашырылат . Балдарды бул уюмдарга жиберүү билим берүү тутумунун психологиялык медициналык - педагогикалык консультацияларынын корутундусу боюнча жана ата энелеринин (мыйзамдуу өкүлдөрүнүн) макулдугу менен белгиленген тартипте жүргүзүлөт Психологиялык - медициналык - педагогикалык консультациялардын иштен тартибин Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктайт . Бул уюмдарга жиберилүүчү , ошондой эле мамлекеттин толук камкордугунда туруучу балдардын категориялары билим берүү жана саламаттык сактоо чөйрөсүндөгү ыйгарым 3/4 укуктуу мамлекеттик органдар тарабынан аныкталат. Медицианын корсетулер бар болгондо , дене - бойлук же акыл - эстик өнүгүүсүндө бузулуулар бар балдарды окутуу ата - энелеринин макулдугу менен , Кыргыз Республикасынын Өкмөтү аныктаган тартипте , үйдө окутууну кошуп алганда жекече формада жүргүзүлөт . Оорулардын тизмеги билим берүү жана саламаттыкты сактоо чөйрөсүндөгү ыйгарым укуктуу мамлекеттик органдар тарабынан аныкталат .

Социалдык жактан коркунуч туудурган жана тарбия берүү менен окутуунун өзгөчө шарттарына муктаж болгон балдар үчүн окутууну , кесиптик даярдоону жана медициналык - социалдык жактан калыбына келтирууну камсыз кылуучу атайын окутуу - комочку уюмдары түзүлөт .

Балдарга социалдык коркунуч туудурган жана өзгөчө тарбия берүүгө жана окутууга муктаж болгон окуучуларды балдар уюмдарына жиберүү , сотунун чечими боюнча гана жүзөгө ашырылат

Атк. Мамбеталиева А.Ж.